

ZB| Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Factsheet

Alcoholgebruik
klas 3 vo Zeeland

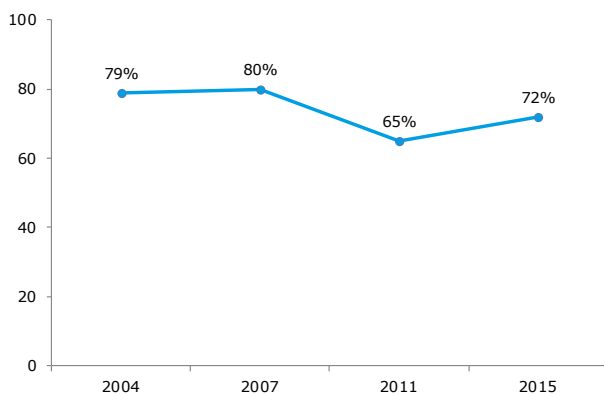
Alcoholgebruik klas 3 voortgezet onderwijs Zeeland

ZB| Planbureau heeft in 2015 voor de vierde keer onderzoek uitgevoerd onder Zeeuwse derdeklassers van het voortgezet onderwijs. In totaal hebben 3091 leerlingen meegedaan, wat neerkomt op een respons van 66%. In deze factsheet wordt ingegaan op het onderwerp alcoholgebruik.

Alcoholgebruik

Van de Zeeuwse scholieren uit klas 3 van het voortgezet onderwijs gaf in 2015 72% aan wel eens alcohol te hebben gedronken (incl. een paar slokjes). Hoewel dit meer is dan in 2011 (65%), is dit minder dan in 2007 (80%) en 2004 (79%).

Figuur 1: Alcoholgebruik onder Zeeuwse scholieren, 2004-2015 (%)

Bron: ZB| Planbureau enquête voortgezet onderwijs 2015

Uit landelijk onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat 82% van de Nederlandse jongeren in 2013 alcohol consumeerde. Een iets hoger aandeel dus dan in Zeeland, maar hier moet worden opgemerkt dat de gestelde vragen niet exact overeenkomen. Hoewel het aandeel fluctueert, lijkt er landelijk over het algemeen een licht dalende trend te zijn. Dit komt overeen met het beeld voor Zeeland. Overigens stelt ook het Trimbos-instituut een daling vast van de alcoholconsumptie onder jongeren in Nederland¹.

Uit de Zeeuwse cijfers over 2015 blijkt dat jongens wat vaker alcohol nuttigden dan meisjes (74% versus 71%) en VMBO-ers vaker (77%) dan scholieren van HAVO (68%) of VWO (62%).

Binge drinken

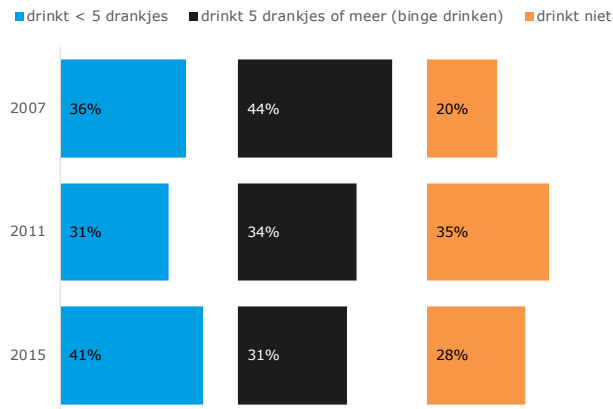
Naast het wel eens alcohol drinken, is de jongeren ook gevraagd naar het aantal keer dat zij in de afgelopen 4 weken vijf of meer drankjes met alcohol hebben gedronken bij één gelegenheid (het zogenaamde 'binge drinken')².

Uit de antwoorden op deze vraag blijkt dat in 2015 ongeveer één op de drie scholieren (31%) dit heeft gedaan. Uit landelijk onderzoek onder 12- tot 16-jarige jongeren blijkt dat dit percentage 20% was in 2013 (Trimbos-instituut, 2015). Het landelijke percentage binge drinkers valt mogelijk lager uit, omdat de landelijke onderzoeksgroep jonger is dan de onderzoeksgroep van de Zeeuwse Jeugdmonitor. Verder is het binge drinken onder de Zeeuwse jongeren afgenomen; in 2011 was dit nog 34% en in 2007 was dit 44%.

1. Trimbos-instituut, 2015. Nationale Drug Monitor; Jaarbericht 2015.
2. Deze vraag is in 2004 niet gesteld.

Factsheet Alcoholgebruik

Figuur 2: *Binge drinken onder Zeeuwse scholieren, 2007-2015 (%)*

Bron: ZB| Planbureau enquête voortgezet onderwijs 2015

Als we over 2015 inzoomen op enige achtergrondkenmerken van de Zeeuwse scholieren blijkt dat meisjes de afgelopen 4 weken wat minder vaak binge drinken dan jongens. Ook VWO- en HAVO-scholieren doen dit minder vaak dan scholieren uit het VMBO.

Minder alcohol?

Onder de scholieren die aangaven wel eens te drinken is 16% van plan minder (of zelfs veel minder) te gaan drinken dan men momenteel doet. Dit is wat meer dan bij de vorige meting (2011: 14%). Tegelijkertijd is het aandeel dat aangeeft meer (of zelfs veel meer) te willen gaan drinken afgenomen van 16% naar 14%.

Als er gekeken wordt naar de verschillen tussen meisjes en jongens dan blijkt dat in 2015 18% van de drinkende jongens aangeeft binnenkort (veel) meer te willen gaan drinken. Van de drinkende meisjes is dat 10%. 17% van de jongens wil daarentegen minder gaan drinken. Bij de meisjes is dat 15%.

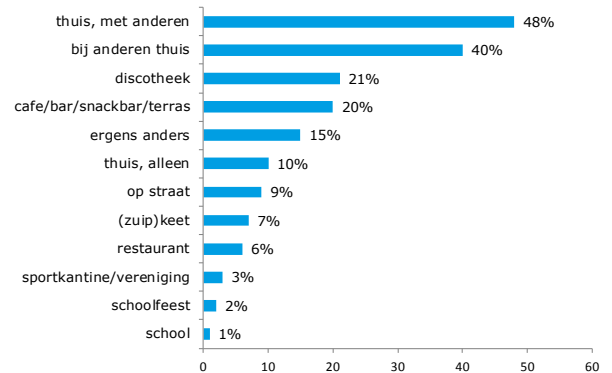
Bij onderscheiding naar onderwijsniveau zijn de verschillen groter. De drinkende scholieren in het VMBO gaven het vaakst aan minder te willen gaan drinken (18%), gevolgd door scholieren van de HAVO (12%) en het VWO (10%). Het aandeel dat antwoordde juist meer te willen gaan drinken lag in 2015 het hoogst onder leerlingen op het VMBO en de HAVO (beide 15%). Van de drinkende scholieren op het VWO gaf 10% aan meer te willen gaan drinken.

In de gemeente Tholen gaven relatief de meeste drinkende scholieren aan minder te willen gaan drinken (22%) en in de gemeente Noord-Beveland relatief de minste (8%).

Locaties

De scholieren die antwoordden wel eens alcohol te drinken werd ook gevraagd waar men dit meestal deed. Men kon daarbij maximaal 3 antwoorden geven. In 2015 nuttigen de drinkende scholieren het vaakst alcohol bij hen thuis (samen met anderen), bij anderen thuis, in een café, bar, snackbar, terras en/of in een discotheek³.

Figuur 3: *Plaatsen waar Zeeuwse scholieren alcohol nuttigen, 2015 (%)*

Bron: ZB| Planbureau enquête voortgezet onderwijs 2015

Opvallend is dat het aandeel drinkende scholieren dat in de discotheek, café, bar en/of snackbar of terras drinkt terugloopt. Dit geldt overigens ook – op kleinere schaal – voor schoolfeesten, sportkantine of de straat. Naar alcoholconsumptie in een (zuip)keet is in 2015 voor het eerst gevraagd. Het blijkt dat 7% van de drinkende scholieren daar wel eens alcohol drinkt.

3. Het drinken van alcohol op 'andere' plaatsen neemt ook een grote plaats in. Dit betreft vooral alcoholconsumptie op feestjes (geen schoolfeestjes), op het carnaval en/of op de camping/op vakantie.

Factsheet Alcoholgebruik

Oordeel ouders

Als laatste werd de scholieren die aangaven wel eens te drinken gevraagd wat ouders en/of verzorgers van hun alcoholgebruik vonden (meerdere antwoorden mogelijk).

Het blijkt dat in 2015 bijna de helft (49%) van de ouders/verzorgers van de drinkende scholieren het alcoholgebruik van hun zoon/dochter goed vindt en/of er niets van zegt. In 2011 lag dit percentage iets hoger (54%). Een klein deel van de ouders (17%) weet niets van het gebruik van alcohol door hun kind. Een vrijwel even groot aandeel als vier jaar geleden. Bijna een derde van de ouders (31%, 2011: 34%) raadt het alcoholgebruik af en/of vindt dat ze minder moeten drinken. Slechts een klein deel van de ouders (7%) verbiedt hun kind te drinken. Dit was ook in 2011 het geval (8%). Het gebruik van alcohol wordt dus niet vaker verboden door ouders, ondanks de verhoging van de minimale leeftijd voor de verkoop van alcoholische drank die per 1 januari 2014 is ingegaan en het verbod op het bij zich hebben van alcohol in openbare ruimtes door jongeren⁴.

COLOFON

Samenstelling:
Wim van Gorsel
Ruben de Cuyper
Jolanda van Overbeeke

Deze factsheet is samengesteld door ZB| Planbureau - Jeugdmonitor Zeeland in (mede) opdracht van de Provincie Zeeland en de dertien Zeeuwse gemeenten.

Januari 2016

ZB| Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg
Postbus 8004
4330 EA Middelburg
www.dezb.nl

4. Jongeren onder de 18 mogen geen alcohol bij zich hebben in openbare ruimtes (op straat, in parken, op evenementen, in cafés enzovoort). Als ze toch alcohol bij zich hebben, riskeren ze een boete. Ze kunnen deze boete ook krijgen als een blikje of een fles nog dicht is. De boete is € 45,- voor jongeren tot 16 jaar en € 90,- voor 16- en 17-jarigen (Bron: www.uwkindenalcohol.nl)